

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program „**Objevujeme a poznáváme svět**“ vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Byl revidován v průběhu školního roku 2016/2017. Naší snahou je nepracovat s tímto dokumentem formálně, chceme, aby byl funkční, odpovídal i filozofii naší mateřské školy. Postupnými obměnami se nám to daří. Naše mateřská škola je zapojena do programu Školka spolupracující s Menzou. ŠVP je koncipován tak, aby poznatky byly dítěti předškolního věku smysluplné, srozumitelné, užitečné a prakticky využitelné v běžném životě a jeho dalším učení a poznávání

1.VIZE: naším cílem je připravit dětem pohodu při pobytu v mateřské škole, rozvíjet děti ve všech oblastech s důrazem na upevňování fyzického zdraví, na zdravý životní styl, na zprostředkování porozumění přírodě, posílení ohleduplnosti k ní, k životnímu prostředí, k sobě samému i druhým.

2.CÍL: usnadnit dětem počátky jejich životní a vzdělávací cesty s ohledem na jejich potřeby a zájmy a připravit je na vstup do 1. třídy ZŠ jak po stránce sociální, citové, tak také s přiměřeným množstvím zkušeností, poznatků a manuálních dovedností a se základy mravního jednání a zdravého životního stylu, na které může škola navazovat.

FILOZOFIE našeho programu : Všechno, co opravdu potřebuju znát, jsem se naučil v mateřské školce
Robert Fulghum

Pro život dítěte má předškolní vzdělávání dalekosáhlý význam, většina toho, co dítě prožije v prvních letech života a co z podnětů okolního prostředí přijme, je trvalá a že rané zkušenosti, které dítě získává svým životem v rodinném i mimo rodinném prostředí, se v jeho životě zhodnotí a najde své uplatnění.

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Naše mateřská škola má vlastní školní vzdělávací program s motivačním názvem **Objevujeme a poznáváme svět**. Vycházíme v něm z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a z trendů současné vývojové psychologie. Vycházíme z myšlenky, že by se měl pobyt dítěte v mateřské škole co nejvíce přiblížit prostředí širší rodiny. Ve výchově a vzdělávání se přizpůsobujeme vývojovým poznávacím, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny. Jde nám o to poskytnout dítěti určitou volnost, podporovat jeho individualitu, respektovat každého jedince. Určitý režim však musíme dodržovat, /např. psychohygienické zásady nebo to, že každé dítě potřebuje stereotypy a hranice, aby se cítilo jistě/. Dbáme, aby řízené a spontánní činnosti byly v rovnováze. Pomáháme dětem přiměřeným způsobem chápat okolní svět, orientovat se v něm a poznávat jeho krásy a tajemství.

Metody a formy vzdělávání

- prožitkové učení
- situační učení
- učení hrou a činnostmi
- spontánní sociální učení, nápodoba

Snažíme se o co nejpřirozenější zapojení dítěte do kolektivu, o dobrou komunikaci mezi dítětem a dospělými. Vytváříme podnětné prostředí, snažíme se, aby všechny aktivity obsahovaly prvky hry, tvořivosti, aby podněcovaly radost z poznávání.

Preferujeme **prožitkové učení**, chápeme hru jako hlavní výchovný prostředek, vytváříme prostor ke hře, učíme děti si hrát. Podporujeme dětskou zvědavost, potřebu objevovat, dítě přirozenými cestami a mechanismy svých biopsychosociálních struktur sbírá a zpracovává zkušenosti ze všech oblastí života a po celý svůj život. Zkušenosti získává především tím, že něco dělá a že to, co dělá, prožívá. Učení tohoto typu je pro dítě nenásilné, funkční, přirozeným způsobem. Předškolnímu věku je tento typ učení nejvlastnější. Nikdy později již nebude dítě s takovou intenzitou, fantazií a efektivitou pracovat samo na sobě. Podporujeme experimentování, samostatné objevování a podněcování zvědavosti

situační učení – vytváření a využívání situací v praxi, které umožní dětem později řešit situace, které mohou nastat v jejich běžném životě a děti se s nimi dokáží snáze vypořádat,

kooperativní učení - hry a činnosti vyžadující spolupráci kamarádů a dohody ve skupince

Vedeme děti k dobrým mezilidským vztahům, ke spolupráci, k prosociálnímu jednání - přirozenou nápodobou správného vzoru chování a postojů. K plnění těchto úkolů využíváme všechen volný čas, plánovitě zejména tzv. ranní kruh.

Snažíme se o rozvíjení osobnosti dětí podle systému THU (tvořivá humanitní výchova).

Její součástí jsou : **1. Hra** (jako nejpřirozenější aktivita dětí), **2. Učení** (individuální, kooperativní i soutěživé, rozvíjené v řízených i spontánních činnostech dětí). **3. Kultivace uměním** (zařazování divadelních představení, koncertů v MŠ, návštěvy kamenných divadel – S & H, Divadlo V Římské, ..návštěvy Národní galerie

s předškoláky, každodenní předčítání – plánem je zařazení do projektu Celé Česko čte dětem, seznamování dětí s uměleckými díly a nakonec intenzivní zařazování vlastních výtvarných činností). 4. **Mezilidská interakce** (socializace, emocionalizace, spolupodílení se na vytváření hodnotové orientace, učení se řídit a usměrňovat sebe sama, motivace ke kontaktům s jinými lidmi, rozvíjení interakcí učitelka x dítě, dítě x ostatní děti – kooperace, soutěživost. 5. **Práce** – dovednosti a postupy, seznamování se s různými materiály, využívání všech smyslů a rozvoj uvedených percepce, učit se hodnotit a posuzovat práci svoji i ostatních. 6. **Odpočinek** – učení se odpočinku, relaxaci.

Ve všech třídách je vedená pedagogická diagnostika každého dítěte, kde jsou hodnoceny jeho pokroky, vývoj, opatření, nadání, talent, úroveň poznatků. Rodiče jsou zváni ke konzultacím, na které se učitelky zodpovědně připravují. Dle možností pořádáme i odborné přednášky pro rodiče. ŠVP PV je k dispozici k nahlédnutí na chodbě MŠ vedle ředitelny, na požádání přeposíláme náš ŠVP e-mailem zájemcům.

Tato koncepce vyžaduje dobrou spolupráci s rodiči. Chceme být partnery rodičů pro výchovu jejich dětí. Proto trvale nabádáme rodiče, aby se spolupodíleli na událostech dítěte v mateřské škole.

Naším hlavním cílem je

1. Rozvíjení dítěte, jeho schopnosti učení a poznávání
2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

prostřednictvím pěti interakčních oblastí stanovených RVP PV a činnostmi v rámci integrovaných bloků s cílem získávání stanovených kompetencí.

Klíčové kompetence /způsoblosti/:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ovládá svoji řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

